

P O S U D E K
oponenta rigorózní práce

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Petr Chyba

Název práce: Problematika výživného mezi rodiči a dětmi (srovnávací studie)

Jméno a příjmení oponenta: Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

Kontrola na plagiáty: shoda 100% s prací diplomovou téhož autora, což je dáno tím, že autor předkládá svou práci diplomovou k uznání za práci rigorózní

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor zvolil téma poměrně aktuální, které jistě stále zasluhuje zvýšenou pozornost odborné veřejnosti, a to nejen s ohledem na rekodifikaci soukromého práva, ale především s ohledem na současné legislativní návrhy týkající se tzv. zálohování výživného. Svou prací se dotkl hned několika diskutovaných problémů souvisejících s platnou právní úpravou vyživovací povinnosti. Autor v úvodu své práce jasně vymezuje její cíle s vědomím, že téma je široké s poměrně detailní judikaturou a v literatuře tuzemské relativně oblíbené. Vlastní metody práce a přístupu jsou v úvodu naznačeny; v práci samé je uplatněna základní analyticko-komparativní metoda, která je zdařile argumentačně rozvíjena, aby nakonec autor dospěl k syntetizujícímu závěru. Lze ocenit, že autor neváhal poukázat na konkrétní výkladové problémy této části občanského, resp. rodinného práva, jež na praktických případech rovněž vhodně demonstrovuje (rozsah výživného při umístění dítěte v ústavu, nepřiměřená tvrdost zákona a její překonávání, započtení přídavků na děti, sociální pomoc atd.). Z hlediska zajímavě zvoleného tématu velmi oceňuji, že autor provádí – zevrubně a systematicky – srovnání s další kontinentální právní úpravou, zde s úpravou německou. Činí tak důsledně za každou dílčí kapitolou, což poskytuje skutečně komparativní poznatky k dané dílčí otázce.

2. Logická struktura a členění rigorózní práce:

Text (345 tis. znaků) je celkově přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům, zejména je respektováno předepsané členění pro odborný text, tj. úvod do problematiky, shrnutí dosavadního stavu poznání a odborné diskuse nad problémem, stručný rozbor judikatury a další teoretická východiska, nakonec závěr a úvahy de lege ferenda. Práce je rozdělena do 12 částí a řady podkapitol, kdy prvních z nich usilují o základní charakteristiku institutů výživného a vyživovací povinnosti, stavu odkázanosti, vzniku, změny a zániku vyživovací povinnosti, výstižně popisují jeho účel, historii, smysl, systematiku a funkci v právním řádu. Osmá kapitola je pak věnována regresi výživného, resp. otázce subrogace a plnění za jiného. Další část představuje vlastní analýzu forem vyživovací povinnosti. Zvláště se pak autor zabývá problematikou neplnění výživného, resp. soudním řízením ve věcech výživného, stranou však (trochu na újmu komplexnosti práce) ponechává řešení otázky exekucí a případné insolvence povinného. Oceňuji zařazení partií o vztahu výživného a práva sociálního zabezpečení v Německu (kap. 12).

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Při zpracování tématu byl použitý dostatečný počet bibliografických pramenů, které autor správně uvádí a na konkrétních místech vždy cituje v souladu s citační normou. Poznámkový aparát je adekvátní. Výběr literatury a pramenů základna je reprezentativní a zahrnuje jak tituly české (a německé) aktuální právní nauky, tak publikace reflektující právní úpravu starší. Lze ocenit, že autor se snaží konfrontovat základní názory doktríny a odlišná stanoviska právních autorit v daném oboru, jakož i rozdílné postoje dřívější a současné rozhodovací praxe.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava rigorózní práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je výborná. V práci jsem neshledal podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je pracováno správně. K drobnému přehlédnutí došlo jen výjimečně.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá několik podnětných názorů a závěrů. Autor uchopil problematiku spíše standardním způsobem a snaží se nabídnout i úvahy *de lege ferenda*. Mohl by se u ústní obhajoby blíže vyjádřit k problematice:

- hledisko dobrých mravů jako obecný korektiv pro přiznávání výživného v OZ 2012 (srovnání s dřívější výslovnou úpravou OZ 1964 a ZoR a Německem)
- K charakteru tzv. sankčního výživného pro rozvedeného manžela/partnera – jaká je úprava v Německu?
- Co autor považuje za aktuální problém v ČR při efektivní realizaci vyživovací povinnosti?
- K problematice zálohovaného výživného tak, jak je v současné době diskutován v poslanecké sněmovně. Jaký je autorův názor na zavedení institutu zálohovaného výživného? Zejména by se mohla vyjádřit k otázce, zda právo na výživné považuje za ryzí soukromoprávní nárok, či zda má úlohu plnění vyživovací povinnosti přebírat stát v určitých situacích? I zde se nabízejí úvahy *de lege ferenda* a srovnání s německým přístupem
- Úroky z prodlení za účinnosti OZ 2012 – aktuální výkladové otázky po novelizaci OZ.
- povinného v exekuci a insolvenční

6. Odborná kvalita zpracování tématu rigorózní práce

Práce je po odborné stránce na velmi dobré úrovni, a to jak z hlediska rozsahu, tak svou kvalitativní komparativní analýzou. Prokazuje komplexní znalosti vybrané hmotněprávní problematiky podpořené znalostmi související procesní problematiky i širší orientaci v oboru a neshledal jsem v ní žádné nedostatky. Práce tak splňuje požadavky kladené na kvalifikační práce tohoto stupně.

Závěr:

Předložená práce prokázala samostatnost při zpracovávání zvoleného tématu, schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, doktríně i v příslušné judikatuře, a to obou zkoumaných úprav. Své dílčí poznámky, připomínky a náměty jsem vyjádřil výše v posudku. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s předběžným hodnocením: **prospěl, resp. doporučuji předloženou práci k uznání za práci rigorózní.**

Datum: 23. 1. 2020

Podpis oponenta rigorózní práce
Doc. JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.